

08-02-2018

02-02-61/18

Broj: 09-1-32-10-24/2-2018
Datum: 08.02.2017. godine

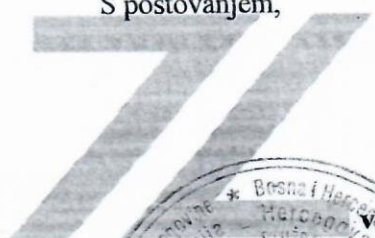
**OPĆINA JABLANICA
OPĆINSKO VIJEĆE JABLANICA**

**PREDMET: Informacija o stanju zapošljavanja za 2017. ,dostavlja se
Veza Vaš akt broj :02-02-61/18 od 05.01.2018.**

Poštovani,

U prilogu akta dostavljamo Vam informaciju o stanju zapošljavanja za 2017.godinu.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

v.d. Voditelj podružnice

Kemal Muratović, dipl.ecc.

INFORMACIJA O STANJU ZAPOSŁJAVANJA

za period od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine

O SLUŽBI ZA ZAPOSŁJAVANJE

Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije (skraćeno Služba za zapošljavanje HNK/HNŽ ili JUSZZHNŽ/HNK) utemeljena je na osnovu člana 8. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica (Službene novine Federacije BiH, Br 55/00) odlukom Skupštine kantona na sjednici 28. 3. 2002.g. (Narodne Novine HNK, broj 2/2002) za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju i drugih poslova iz oblasti socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. Služba za zapošljavanje HNK/Ž obavlja sljedeće poslove (člana 5. Odluke):

- Posreduje pri zapošljavanju,
- Prati potrebe poslodavaca za zaposlenicima i informira nezaposlene i druge zainteresovane osobe o mogućnostima zapošljavanja,
- Provodi programe profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba za njihovo zapošljavanje na odgovarajućim poslovima,
- Vodi evidencije na području zapošljavanja, u skladu sa važećim propisima,
- Izdaje radne dozvole stranim državljanima i osobama bez državljanstva po odobrenju Federalnog zavoda za zapošljavanje,
- Rješeva o pravima po osnovu nezaposlenosti,
- Obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, Statutom i aktima službe.

Služba za zapošljavanje HNK/Ž ima dvostruku ulogu na tržištu rada:

- a. „upravnu“, putem koje se obezbjeđuju zakonom definirana prava nezaposlenih osoba, provjerava spremnost nezaposlenih osoba za traženje zaposlenja i izvode druge aktivnosti, čije osnovna karakteristika je zadovoljavanje uslova koji su definirani zakonima i drugim obavezujućim dokumentima, te
- b. „operativnu“ što podrazumijeva kreiranje željenih ishoda koji predstavljaju vrijednost za korisnike usluga JUSZZHNŽ/K – t.j. nezaposlenih osoba i/ili poslodavaca. Korisnici usluga ili klijenti su „primaoci“ ishoda poslovnih procesa, a uz to treba da imaju ključnu ulogu u definiranju tih usluga.

Korištena metodologija za izračun stopa zaposlenosti i nezaposlenosti vršena je prema registrovanoj zaposlenosti i nezaposlenosti. Registrovana zaposlenost su podaci koje na dan 31.12. referentne godine izdaje Porezna uprava FBiH a podrazumijeva registrovane osobe u radnom odnosu (prijavljene osobe na obavezne doprinose, zdravstveno osiguranje, penziono osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti) na kraju referentne godine. Registrovana nezaposlenost su podaci Službi za zapošljavanje i to onih osoba koje su bile evidentirane na evidencijama nezaposlenih na dan 31.12. referentne godine. Stopa nezaposlenosti izračunava se kao odnos broja nezaposlenih prema zbiru broja zaposlenih i nezaposlenih, tj. predstavlja učešće registrovanih nezaposlenih u radnoj snazi, koja je radno sposobna. Stopa zaposlenosti izračunava se kao učešće broja zaposlenih prema broju radno aktivnog stanovništva.

ZAPOSLENOST

Prema podacima Službe za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor Općine Jablanica na području općine su registrovana 252 poslovna subjekta¹, i to:

- državna preduzeća 8
- javne ustanove i agencije 16
- pravna lica (d.o.o., d.d.) 50
- samostalni poreski obaveznici:
 - Ugostiteljske radnje 52
 - Samostalni autoprevoznici 8
 - Obrtničke radnje 80
 - Trgovačke radnje 28
 - Ustanove (apoteke, zadruga, ordinacije) 4
 - Prevoz tereta i taxi prevoz 6

Prema statističkim podacima tj. konačnim rezultatima popisa stanovništva iz 2013. godine, te Procjene broja stanovnika prema starosnoj strukturi na dan 30.06.2017. godine, na području općine Jablanica živi 9801 stanovnika.² U starosnoj dobi od 15 do 65 godine, dakle, radno sposobnog stanovništva je 7059 stanovnika. Prema statističkim podacima na dan 31.12.2017. godine, na području općine Jablanica zaposleno je 2484 osoba.³ Broj registrovanih nezaposlenih osoba na dan 31.12.2017. godine na području Jablanice je 2132.

Imajući u vidu pomenute statističke podatke može se konstatovati da je stopa nezaposlenosti na području općine Jablanica 46,2 % a stopa zaposlenosti 35,2 %

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.
% zaposlenosti	31,1	31,2	32,2	35,2
% nezaposlenosti	51,4	51,5	49,9	46,2

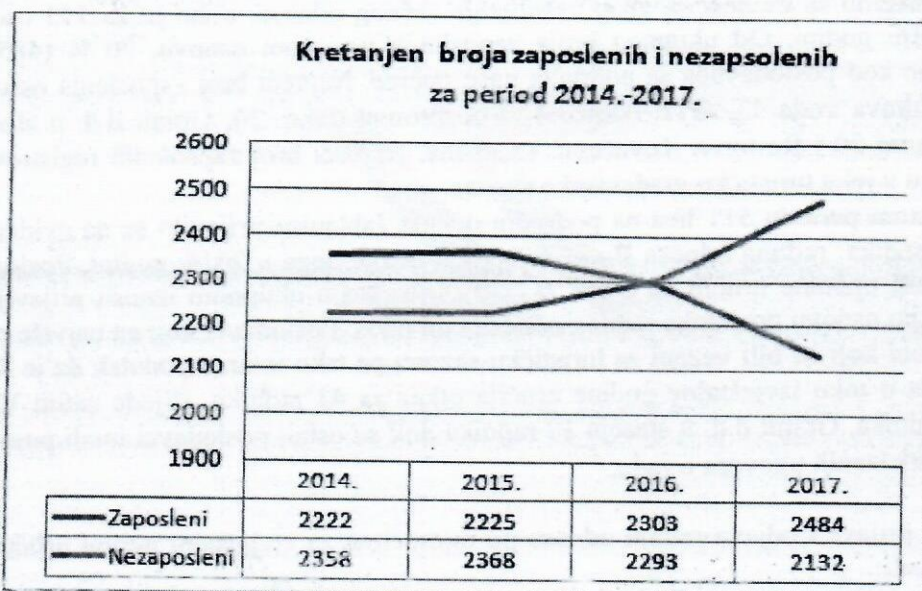
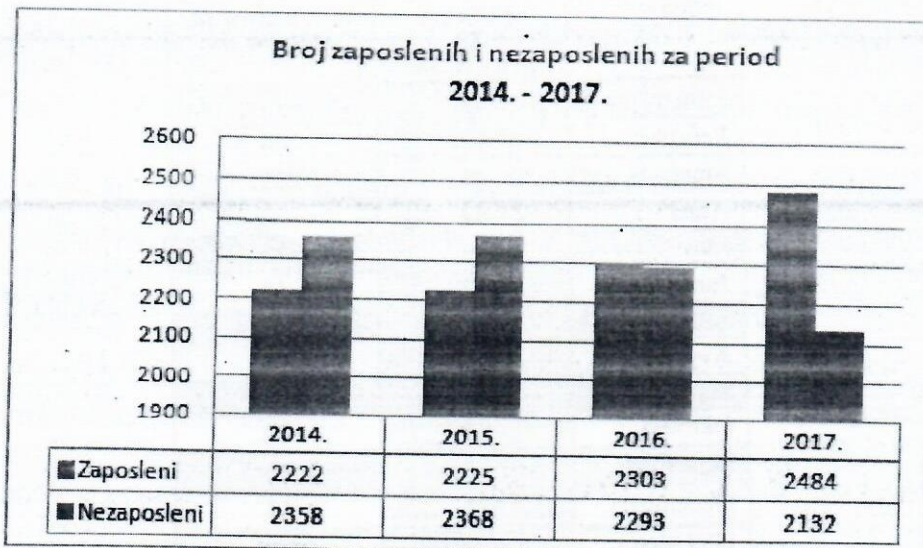
Iz predhodne tabele može se konstatovati da je u posljednje četiri godine došlo do kontinuiranog blagog smanjenja stope nezaposlenosti te da je stopa zaposlenosti kontinuirano blagao bila u porastu. Poredeći podatke iz izvještajne godine sa podacima iz predhodne godine može se konstatovati da je stopa zaposlenosti na području općine Jablanica u rastu za 3% , a stopa nezaposlenosti u padu za 3,7%.

U narednim tabelama prikazano je kretanje broja zaposlenih i nezaposlenih u apsolutnim iznosima za predhodne četiri godine. Također primjetan je kontinuirani rast zaposlenih stanovnika općine kao i smanjen broj nezaposlenih na evidenciji biroa rada. Najznačajnije povećanje zaposlenih je u odnosu na prošlu godinu i iznosi povećanje za 181 osobu. Također najznačajnije smanjenje nezaposlenih je u odnosu na prošlu godinu i iznosi smanjenje za 161 osobu.

¹ Podaci Službe za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor na dan 31.12.2017.

² <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopcenjapriopcenja/stanovnistvo-i-registar/> od 31.08.2017.

³ Podaci Porezne uprave na dan 31.12.2017.

U pogledu „rada na crno“ nema značajnijih pomaka u njegovom suzbijanju i pored primjetno značajnijeg angažovanja inspekcije rada u vršenju kontrola. U više navrata inspekcija rada je vršila nadzore kod privrednih subjekata na području općine Jablanica, te je u tom periodu evidentirano povećano zapošljavanje, međutim odmah nakon kontrolnih nalaza inspekcije, dolazilo je do otpuštanja radnika. Ova pojava posebno je primjetna u vrijeme ljetne turističke sezone kod samostalnih poreskih obaveznika koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost. Prema slobodnoj procjeni oko 350 do 400 radnika je neprijavljeno. Od inspekcija koje kontrolišu rad na crno nismo zaprimili informaciju o radnicima zatečenim na radu bez potrebne dokumentacije

U periodu od 1.1.2017. do 31.12.2017. sa evidencije nezaposlenih brisano je ukupno 836 osoba od čega je 687 osoba brisano zbog zaposlenja, od ukupnog broja brisanih sa evidencije 82% brisano je zbog zasnivanja radnog odnosa..

MJESEC	BRISANO SA EVIDENCIJE	ZAPOSLENO SA EVIDENCIJE
Januar	43	32
Februar	53	44
Mart	89	85
April	47	39
Maj	78	70
Juni	52	48
Juli	112	104
Avgust	63	56
Septembar	69	67
Oktobar	97	49
Novembar	54	40
Decembar	79	53
UKUPNO	836	687

U periodu od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine 687 osoba je na područja općine Jablanica brisano sa evidencije zbog zasnivanja radnog odnosa, a što je za 173 osobe više nego u 2016. godini. Od ukupnog broja zaposlenih po ovom osnovu, 70 % (485) osoba zaposleno je kod poslodavaca sa područja naše općine. Najveći broj zaposlenja ostvarili su: Restoran Zdrava voda 43, GTP Babić 41, Voćepromet d.o.o. 26, Granit d.d. u stečaju 26, Restoran Prenj 20 i Restoran Kovačević 15 osoba. Najveći broj zaposlenih registrovan je u mjesecu julu u jeku turističko građevinske sezone.

U istom periodu 511 lica na području općine Jablanica prijavilo se na evidenciju po osnovu prestanka radnog odnosa što je za 16 lica manje nego u 2016. godini. Poslodavci sa područja naše općine uručili su otkaz za 330 osoba što u ukupnom iznosu prijavljenih na evidenciju po osnovu prestanka radnog odnosa čini 65%. Poslodavci koji su najviše otpuštali radnike su oni koji su bili vezani za turističku sezonu pa tako imamo podatak da je Restoran Zdrava voda u toku izvještajne godine uručila otkaz za 43 radnika, slijede zatim Vilamont d.o.o. 10 radnika, Granit d.d. u stečaju 10 radnika dok su ostali poslodavci imali pojedinačno manji broj otkazanih ugovora o radu.

Broj prijava i odjava radnih odnosa po mjesecima za izvještajni period prikazan je u sljedećoj tabeli:

	2016.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ukupno I- XII 2017.
Odjava	614	23	30	32	65	47	38	63	75	75	36	40	75	599
Prijava	642	30	32	90	55	68	120	80	80	50	42	40	65	752

(Broj prijava i odjava radnih odnosa po mjesecima u 2017. godini)

Prema podacima Poreske uprave u toku izvještajnog perioda na području općine Jablanica zasnovano je ukupno 752 radnih odnosa, dok je u istom periodu za 614 lica prestao radni odnos⁴. Poredeći ove podatke sa onima iz 2016. godine možemo konstatovati da je broj zaključenih radnih odnosa veći za 153, a broj prestanaka radnih odnosa manji za 15. Možemo

⁴ Podaci Poreske uprave na dan 31.12.2017.

konstatovati da je značajno povećana privredna aktivnost poslodavaca, a razloge možemo tražiti i u poticajima za sufinansiranje zapošljavanja kao i pojačanom radu tržišnih inspekcija.

Razlika zasnovanih radnih odnosa od 687 (naši podaci) i 752 (podaci poreske uprave) leži u tome da su se zapošljavale osobe koje nisu bile na evidenciji biroa rada, ukupna razlika bila je u 65 osoba, tj. 65 osoba je zasnovalo radni odnos iako nisu bile evidentirane na evidenciji nezaposlenih osoba. Primjetno je da je fluktuacija radne snage na tržištu rada bila znatno veća u odnosu na predhodne godine a što se uklapa i u podatak Federalne poreske uprave o povećanom broju zaposlenih na području Federacije.

Što se tiče preostalog broja brisanih osoba sa evidencije po drugim osnovama. Mimo zasnivanja radnog odnosa, 149 osoba ili 18% od ukupnog broja brisanih osoba u toku izvještajne godine brisano je zbog drugih razloga kako slijedi:

Penzionisanje	30 osoba
Preseljenje na područje druge općine	59 osoba
Neredovno javljanje Službi	35 osoba
Navršeni 65 godina života	3 osobe
Sticanje statusa redovnog studenta	7 osoba
Smrt	8 osoba
Odjavljivanje sa evidencije na zahtjev	7 osoba

NEZAPOSLENOST

31.12.2017. na evidenciji nezaposlenih biroa rada Jablanica evidentirano je 2132 osoba. U poređenju sa stanjem na kraju 2016. godine, možemo konstatovati da je došlo do smanjenja broja nezaposlenih osoba evidentiranih kod biroa rada Jablanica za 161 osobu. Kretanje broja nezaposlenih osoba evidentiranih kod biroa rada Jablanica prikazano je u sljedećoj tabeli:

	2014.	2015.	2016.	I 2017	II 2017	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017
Broj nezaposlenih	2358	2368	2293	2324	2305	2262	2156	2233	2215	2185	2168	2175	2148	2144	2132

(broj nezaposlenih po mjesecima u 2017. godini)

Broj novoprijavljenih osoba prijavljenih na evidenciju po mjesecima u 2017. prikazan je u sljedećoj tabeli:

	2016.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKUPNO 2017.
Broj novoprijav.	641	74	34	47	42	52	54	62	45	75	72	49	67	673
Žena	302	32	16	21	21	24	22	35	23	40	38	29	28	329

(Broj novoprijavljenih osoba po mjesecima u 2017. godini)

Ustaljeni trend povećanog priliva nezaposlenih na evidenciju u prvim mjesecima godine objašnjava se završetkom građevinske sezone kada građevinske firme odjavljuju određen broj radnika i šalju ih na evidenciju kako bi ostvarili prava po osnovu privremene nezaposlenosti. Veći broj nezaposlenih osoba evidentiran je u julu što je već tradicionalno, obzirom da se na biro prijave osobe pedagoških usmjerenja koje imaju radne odnose zasnovane na određeno radno vrijeme tj. do kraja školske godine. U ovom mjesecu evidentirane su i osobe koje se prvi put prijavljuju na evidenciju po osnovu završenog redovnog srednjoškolskog obrazovanja a nisu upisale fakultete. Također primjetno je da je broj nezaposlenih neznatno varirao tokom izvještajne godine a radilo se u povećanju ili smanjenju za nekih 30 do 40 lica.

U izvještajnom periodu na evidenciju nezaposlenih su se prijavile 673 osobe, za 32 osobe više u odnosu na 2016. godinu, od toga 511 osoba su one kojima je prestao radni odnos, 162 osobe su se u izvještajnom periodu po prvi put prijavile na evidenciju nezaposlenih. Od tog broja 77 osoba je završilo redovno školovanje (srednje obrazovanje 35 i visoko obrazovanje 42), 12 osoba je prekinulo redovno školovanje (prekid srednjeg obrazovanja i ispisanice sa fakulteta), 20 osoba je došlo preseljenjem na područje naše općine kao i 12 osoba po povratku iz inostranstva, preostala 41 osoba prijavila se po osnovu ekonomske neaktivnosti.

Struktura broja nezaposlenih osoba prijavljenih na evidenciju kod biroa rada po razlogu prestanka radnog odnosa za period od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine je sljedeća:

- Sporazumni prestanak radnog odnosa i istek ugovora o radu, povredna radne dužnosti, pismena izjava o prestanku 357
- Prestanak rada radne organizacije, stečaj i likvidacija 20
- Zbog ekonomskih i organizacionih razloga, tehnološki višak 134

Do povećanja broja nezaposlenih na evidenciji biroa rada Jablanica dolazilo je i zbog ponovnog javljanja na evidenciju osoba koje su predhodno bile brisane sa iste zbog odustajanja od traženja zaposlenja, a ponovo su se prijavile radi obezbjeđivanja određenih beneficija npr. kod dodjele stipendija, upisa u dom, raznih kreditnih linija, stambenog zbrinjavanja i slično. Na evidenciji su se našle i osobe iz kategorije demobilisanih boraca koje su se prijavljivale iako su bile u radnom odnosu ili su isti prekidale a sve zbog ostavriavanja prava po Zakonu o povoljnijem penzionisanju koji nalaže da osobe moraju provesti 12 mjeseci na evidenciji kako bi stekle prava po osnovu ovog Zakona.

U kvalifikacionoj strukturi nezaposlenih osoba prijavljenih kod biroa rada Jablanica na kraju izvještajnog perioda evidentirano je 2132 lica od toga žena 1107 (51,9%) po broju kako slijedi:

Stepen obrazovanja	1	2	3	4	5	6	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8	UKUPNO
UKUPNO	467	41	776	605	4	17	47	141	34	0	2132
Od toga žena	283	18	295	356	0	11	22	101	21	0	1107

(Kvalifikaciona struktura nezaposlenih u 2017. godini)

Što se tiče kvalifikacione strukture nezaposlenih kako se može primjetiti polovinu čine žene, najveći broj nezaposlenih je sa trećim stepenom obrazovanja (KV) što je djelimično i rezultata planova i programa obrazovnih institucija na području našeg kantona, zatim slijede osobe sa srednjom stručnom spremom, a potom osobe bez stručne spreme tj. nekvalifikovani radnici ili radnici bez zanimanja što u ukupnom iznosu nezaposlenih iznosi 22%. Što se tiče osoba sa višom i visokom stručnom spremom uključujući i osobe koje su stekle zvanja bachelora (bečelora) po bolonjskom programu, njihov udio u ukupnoj strukturi nezaposlenih iznosi 10,4%.

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj VSS prijavljeni prvi put na evidenciju (62,71,72 stepen)	30	48	63	52	36	49	39	42

(broj osoba sa VSS po godinama)

Pogledom na tabelu možemo konstatovati da je udio osoba VSS stepena obrazovanja u konstatni sa odstupanjima do nekih 10 osoba. Broj VSS u ukupnom broju novoprijavljenih osoba je 26% i još uvijek je visok spram mogućnosti za apsorbovanjem kvalifikovanog kadra na tržište rada naše Općine. Predhodnih godina prednjačila su zanimanja diplomiranih ekonomista i pravnika u broju novoprijavljenih osoba, ove godine situacija se znatno promjenila pa je najveći broj prijavljenih osoba sa zvanjem diplomirani inženjer građevine njih 4, slijede inženjeri mašinstva 9, te ekonomista 3. Pozitivna promjena u strukturi zanimanja može biti i signal da su kako roditelji tako i srednjoškolci počeli pratiti kretanja na tržištu rada i upisivati one fakultet koji se smatraju deficitarnim. Nadamo se da je i naša praksa obilaska maturanata kojima prezentujemo pregled stanja na tržištu rada kao i savjete o profesionalnoj orijentaciji doprinjela ovoj pozitivnoj promjeni. Pored svega, nažalost očigledna je hiperprodukcija određenih kadrova koji će zbog neusklađenosti tržišta rada i obrazovnih planova i programa u narednom periodu veoma teško pronaći zaposlenje u struci. U narednom periodu očekujemo dodatni pritisak za zapošljavanje pomenute kategorije nezaposlenih osoba, te smatramo da mjere aktivne politike zapošljavanja treba usmjeriti ka zapošljavanju ove ciljne grupe prvenstveno radi sticanja neophodnog iskustva, a zbog povećanja konkurentnosti na tržištu rada.

PREGLED BROJA NEZAPOSLENIH OSOBA NA EVIDENCIJI PO NAJBROJNIJIM
ZANIMANJIMA

NAZIV ZANIMANJA	UKUPNO	OD TOGA ŽENA
1. i 2. STEPEN OBRAZOVANJA		
Radnik za jednostavne poslove	467	283
Šivač /krojač	11	11
Tesar	2	0
Zidar	3	0
3. STEPEN OBRAZOVANJA		
Prodavač	202	144
Konobar	92	18
Zidar	52	8
Automehaničar	44	0
Kamenorezac	47	1
Frizer	45	41
Keramičar	23	0
Vozač	29	0
4. STEPEN OBRAZOVANJA		
Maturant gimnazije	144	93
Elektrotehničar	94	48
Ugostiteljsko- turistički tehničar	134	72
Ekonomski tehničar/Službenik u knjigovodstvu/Knjigovođa	59	48
Mašinski tehničar	41	12
6. i 6. STEPEN OBRAZOVANJA		
Ekonomista	17	8
Pravnik	2	2
Informatičar	6	3
Mašinski inženjer	4	1
Nastavnici/profesori	3	2
7. i 7. STEPEN OBRAZOVANJA		
Pravnik	30	26
Ekonomista	16	9
Psiholog	9	9
Inženjer poljoprivrede	7	4
Profesor pedagogije	4	4
Profesor razredne nastave	10	10
Profesor engleskog jezika	11	8
Profesor historije	8	4
Ostali nastavnici i profesori	23	18
Mašinski inženjer	5	2
Inženjer građevine	5	3

Na evidenciji nezaposlenih, u izvještajnom periodu, prosječno je bilo evidentirano 302 demobilisana borca, što je manje u odnosu na broj na kraju 2016. godine za 30 osoba. Ovaj broj je varirao kako zbog Zakona o povoljnijem penzionisanju kada su se prijavljivali tako i onda kada su ostvarivali pravo penzionisanja kada su se odjavljivali sa evidencije. U 2017. godini oko 20 demobilisanih boraca iskoristilo je pravo na penziju putem ovog Zakona i tako bilo brisano sa evidencije nezaposlenih biroa rada Jablanica. Iz tabele je vidljiv trend opadanja broja demobilisanih boraca tokom izvještajne godine. Kretanje broja demobilisanih osoba po mjesecima za devet mjeseci tekuće godine prikazano je u sljedećoj tabeli:

	Prosjeak 2014.	Prosjeak 2015.	Prosjeak 2016.	Prosjeak 2017.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ukupno	377	377	331	302	306	308	309	309	304	307	301	303	301	297	290	290

(Broj demobilisanih osoba prijavljenih na evidenciji biroa rada Jablanica po mjesecima u 2017. godini)

Starosna struktura nezaposlenih osoba prijavljenih kod biroa rada Jablanica na kraju 2017. godine izgleda kako je predstavljeno u tabeli:

Dob		STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA									
		1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	Ukupno
15-19 god.	Ukupno	5	1	19	30	0	0	0	0	0	55
	Žena	2	1	7	16	0	0	0	0	0	26
20-24 god.	Ukupno	10	2	115	96	0	0	9	12	2	246
	Žena	5	1	49	39	0	0	6	11	1	112
25-29 god.	Ukupno	20	1	97	115	0	0	28	50	24	335
	Žena	10	0	30	58	0	0	12	40	16	166
30-34 god.	Ukupno	32	3	129	92	1	4	10	54	6	331
	Žena	18	0	54	58	0	3	1	36	3	176
35-39 god.	Ukupno	57	1	100	62	0	6	0	10	1	237
	Žena	36	0	41	37	0	3	0	7	0	124
40-44 god.	Ukupno	75	2	82	45	0	2	1	7	0	214
	Žena	54	1	38	39	0	2	1	4	0	139
45-49 god.	Ukupno	79	3	65	47	0	1	0	2	0	197
	Žena	48	1	31	31	0	1	0	1	0	113
50-54 god.	Ukupno	77	5	80	60	0	2	0	3	1	228
	Žena	43	3	27	43	0	1	0	1	0	119
55-59 god.	Ukupno	69	12	57	48	2	2	0	0	0	190
	Žena	41	7	14	31	0	1	0	0	0	94
60-64 god.	Ukupno	40	11	31	10	1	0	0	3	0	96
	Žena	24	4	4	4	0	0	1	0	0	37
> 65	Ukupno	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	Žena	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Ukupno		467	41	775	605	4	17	48	141	34	2132
Žena		283	18	295	356	0	11	23	101	21	1107

Na evidenciji nezaposlenih, u izvještajnom periodu, prosječno je bilo evidentirano 302 demobilisana borca, što je manje u odnosu na broj na kraju 2016. godine za 30 osoba. Ovaj broj je varirao kako zbog Zakona o povoljnijem penzionisanju kada su se prijavljivali tako i onda kada su ostvarivali pravo penzionisanja kada su se odjavljivali sa evidencije. U 2017. godini oko 20 demobilisanih boraca iskoristilo je pravo na penziju putem ovog Zakona i tako bilo brisano sa evidencije nezaposlenih biroa rada Jablanica. Iz tabele je vidljiv trend opadanja broja demobilisanih boraca tokom izvještajne godine. Kretanje broja demobilisanih osoba po mjesecima za devet mjeseci tekuće godine prikazano je u sljedećoj tabeli:

	Prosjeak 2014.	Prosjeak 2015.	Prosjeak 2016.	Prosjeak 2017.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ukupno	377	377	331	302	306	308	309	309	304	307	301	303	301	297	290	290

(Broj demobilisanih osoba prijavljenih na evidenciji biroa rada Jablanica po mjesecima u 2017. godini)

Starosna struktura nezaposlenih osoba prijavljenih kod biroa rada Jablanica na kraju 2017. godine izgleda kako je predstavljeno u tabeli:

Dob		STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA									
		1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂	Ukupno
15-19 god.	Ukupno	5	1	19	30	0	0	0	0	0	55
	Žena	2	1	7	16	0	0	0	0	0	26
20-24 god.	Ukupno	10	2	115	96	0	0	9	12	2	246
	Žena	5	1	49	39	0	0	6	11	1	112
25-29 god.	Ukupno	20	1	97	115	0	0	28	50	24	335
	Žena	10	0	30	58	0	0	12	40	16	166
30-34 god.	Ukupno	32	3	129	92	1	4	10	54	6	331
	Žena	18	0	54	58	0	3	1	36	3	176
35-39 god.	Ukupno	57	1	100	62	0	6	0	10	1	237
	Žena	36	0	41	37	0	3	0	7	0	124
40-44 god.	Ukupno	75	2	82	45	0	2	1	7	0	214
	Žena	54	1	38	39	0	2	1	4	0	139
45-49 god.	Ukupno	79	3	65	47	0	1	0	2	0	197
	Žena	48	1	31	31	0	1	0	1	0	113
50-54 god.	Ukupno	77	5	80	60	0	2	0	3	1	228
	Žena	43	3	27	43	0	1	0	1	0	119
55-59 god.	Ukupno	69	12	57	48	2	2	0	0	0	190
	Žena	41	7	14	31	0	1	0	0	0	94
60-64 god.	Ukupno	40	11	31	10	1	0	0	3	0	96
	Žena	24	4	4	4	0	0	1	0	0	37
> 65	Ukupno	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3
	Žena	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	Ukupno	467	41	775	605	4	17	48	141	34	2132
	Žena	283	18	295	356	0	11	23	101	21	1107

Analizirajući predhodnu tabelu možemo zaključiti da je učešće mladih starosti 20 do 34 godine čak 45% u odnosu na ukupan broj nezaposlenih. Aktivne mjere politike zapošljavanja trebalo bi usmjeriti prema ovim kategorijama u što većem obimu.

Iz pregleda po starosnoj dobi nezaposlenih osoba evidentno je da se veliki broj nezaposlenih lica nalazi u teško zapošljivoj kategoriji. Programi sufinansiranja teško zapošljivih osoba (osoba u starosnoj dobi više od 40) su poželjni i trebali bi u narednom periodu imati veći udio u ukupnim projektima sufinansiranja zapošljavanja.

Također, na evidenciji nezaposlenih evidentirano je i 18 lica romske populacije (poredeći sa predhodnom godinom to je povećanje za 10 osoba, a razlog povećanja ovog broja je povratak sa putovanja u evropske zemlje u cilju traženja azila) koji se također smatraju teško zapošljivim. Jedino preduzeće koje zapošljava osobe navedene populacije je JKP Jablanica u stečaju u kojem trenutno radi nekoliko osoba romske populacije. Iako Federalni zavod za zapošljavanje redovno raspisuje javne pozive za sufinansiranje zapošljavanja romske populacije, nažalost to nije davalo rezultata i u realizaciji sufinansiranja, barem što se tiče naše općine. Ovom prilikom pozivamo poslodavce da se angažuju i prijave na javne pozive sufinansiranja zapošljavanja romske populacije, kako bi barem malo olakšali ionako težak život životni standard romske populacije.

Na evidenciji nezaposlenih nalazi se 40 bračnih partnera, čak ima evidentiranih i kompletnih porodica.

Prema službenoj evidenciji nema evidentiranih lica kojima je utvrđen status osoba koje traže zaposlenje prema Pravilniku o evidencijama.

I pored intezivnijeg rada inspekcije koja kontroliše rad na crno i saznanja da je veći broj osoba zatečen na radu bez potrebnih zakonom predviđenih dokumenata, od inspekcije u toku 2017. godine nismo dobili niti jedno rješenje.

U 2017. godine poslodavci sa prostora općine Jablanica objavili su svega 16 javnih oglasa za prijem radnika u radni odnos. Objavljeni oglasi predviđali su zapošljavanje 90 radnika na upražnjenim radnim mjestima, razlog malog obima oglašavanja slobodnih radni mjesta leži u u činjenici da niti jedan zakon ili podzakonski akt ne obavezuje poslodavca da izvrši prijavu slobodnog radnog mjesta nadležnoj službi za zapošljavanje te se okreću privatnim preporukama u odabiru potrebne radne snage. Kod svih prijava o slobodnim radnim mjestima biro rada je promptno djelovao, obavještavao nezaposlene o ponudama i slao ih kod poslodavaca na razgovore o mogućem zaposlenju. U pogledu objavljivanja javnih oglasa treba napomenuti da smo u izvještajnom periodu zaprimili veliki broj konkursa od Službe za zapošljavanje i CISO centra, što je nezaposlenim osobama omogućilo uvid u široku ponudu slobodnih radnih mjesta na tržištu rada kako u BiH tako i u inozemstvu.

Grupna informiranja nisu obavljena zbog neadekvatnih prosotrnih kapaciteta, dok su individualna savjetovanja rađena sa svim novoprijavljenim osobama.

U toku izvještajnog perioda, služba za zapošljavanje je radila na praćenju i kontroli zaključenih ugovora sa korisnicima po javnim pozivima iz 2016 godine, te dostavi izvještaja raznim institucijama o realizovanim programima na tržištu rada iz ranijeg perioda. Aktivne mjere u zapošljavanju u 2017. godini se provode usvojenim Programom rada Službe za 2017. godinu, a sve u skladu sa dinamikom priliva raspoloživih finasijskih sredstava.

Kao i ranijih godina zbog ograničenih budžetskih sredstava Službe za zapošljavanje HNK/Ž izostalo je pokretanje programa zapošljavanja u 2017. godini, a koji se sufinansiraju iz sredstava Službe. Zbog toga je realizacija programskih aktivnosti bila u direktnoj zavisnosti

o raspoloživim finasijskim sredstvima Federalnog zavoda za zapošljavanje i drugih izvora. U nedostatku vlastitih sredstava i u ovom periodu su se provodili samo programi sufinansirani iz drugih izvora i to : sredstava FZZZ kao, sredstava Vlade FBiH i Vlade HNK

Federalni zavod za zapošljavanje je kontinuirano u toku izvještajne godine objavljivao javne pozive za učešće u Programu sufinansiranja zapošljavanja i to: Program pripreme za rad kroz obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje-obukom do zaposlenja, Prilika za sve, Vaučer za posao, Sezonsko zapošljavanje, Program zapošljavanja Roma. Također Vlada FBiH donjela je Uredbu o poticanju zapošljavanja i to subvenciju za zapošljavanje mladih nezaposlenih osoba bez radnog iskustva i za subvenciju za samozapošljavanje. Po ovim programima sa područja naše podružnice obuhvaćeno je ukupno 85 lica. FZZZ u saradnji sa Vladom HNK realizovala program „Projekti i mogućnosti zapošljavanja djece šehida i poginulih branitelja“, s ciljem da se sufinansiranjem troškova neto plaće osoba iz ciljne grupe Programa doprinese njihovom uključivanju na tržište rada. Po našem mišljenju nije bilo dovoljno zainteresovanih poslodavaca koji su uzeli učešća, sa područja naše općine apliciralo je 5 poslodavaca i svi su prošli aplikacije i zaposlili su 5 osoba iz pomenute kategorije.

Također Vlada HNK je objavila javni poziv za sufinansiranje zapošljavanja pripravnika. Inače, projekt prijema pripravnika realiziran je u saradnji s Federalnim zavodom za zapošljavanje putem Službe za zapošljavanje HNK kojim se sufinansirao rad 100 pripravnika, dok je za njih 25 Vlada u cijelosti osigurala finansijska sredstva. Sa područja naše podružnice za odrađivanje pripravnčkog staža u organima Vlade HNK priliku su dobila 4 kandidata.

Općina Jablanica već tradicionalno objavljuje javni poziv za Program poticanja zapošljavanja malih i srednjih preduzeća. Korisnici bespovratnih budžetskih sredstava u visini od 200.000,00 KM su privrednici općine Jablanica (pravna i fizička lica) koji su iskazali potrebu zapošljavanja osoba iz ciljne skupine, nezaposlene osobe sa evidencije za nezaposlene na Birou rada Jablanica, te preduzeća, obrti i drugi oblici organizovanja koja su iskazala potrebu zapošljavanja osoba iz ciljne skupine. Po osnovu sredstava iz programa zapošljavanja poticaja MSP za 2017. godinu ukupno se (samo)zaposlilo ili registrovalo djelatnost 47 lica i to: 34 lica kod poslodavaca, a 13 lica su registrovala samostalnu djelatnost. Na Javni poziv ukupno se prijavilo 35 aplikanata, od čega su 31 aplikanta ispunila eliminacijske uvjete. Ukupno je dodjeljeno sredstava u iznosu od 200.000,00 KM. Za projekte poticanja obrta izdvojeno je 52.000,00 KM za projekte poticanje trgovine, turizma i ugostiteljstva izdvojeno je 68.000 KM, dok je za mlada preduzeća odobren jedan projekat sa 4.000,00 KM. Za projekte poticanja industrijske proizvodnje (prerada i obrada kamena i sl.) izdvojeno je 76.000,00 KM. Za projekte poticanja startup preduzeća nije bilo aplikanata. Cilj Programa poticaja je da se putem poticanja zapošljavanja MSP kroz projektne aktivnosti startup i mladih preduzeća, industrijske proizvodnje, obrta, trgovine, turizma i ugostiteljstva, u okviru ostvarivanja i održavanja veće stope zaposlenosti, omogućiti zapošljavanje lica prijavljenih na evidenciji nezaposlenih Biroa rada Jablanica.

U skladu sa Odlukom – programom o subvencioniranju volontera i zapošljavanja osoba s višim i visokim obrazovanjem do tri godine radnog iskustva Općina Jablanica sufinansirala je nezaposlene osobe pedagoških usmjerenja u osnovnoj i srednjoj školi, ukupan broj volontera raspoređenih u školama je 6 osoba. Pored ovih volontera Općina je sufinansirala i volontere u javnim ustanovama a njih 17 je dobilo priliku sticati znanja i vještine u nekoj od javnih ustanova na području naše općine. Pored spomenutih volontera Općina Jablanica je sufinansirala i osobe VSS do 3 godine iskustva sa zasnivanjem radnog odnosa kod poslodavac sa područja općine, ukupno 16 osoba je od 1.1.2017. godine zasnovalo radni odnos.

U sklopu projekta „Uspostava centra za obuku i prekvalifikaciju Čapljina,, kojeg financira Europska unija, a provodi Međunarodna organizacija rada, objavljen je Javni poziv za nezaposlene osobe na evidenciji službi za zapošljavanje, da se prijave za sudjelovanje u obukama za stručno osposobljavanje za zanimanja: konobar i kuhar. Obuka za zanimanje kuhar trajala 60 dana, odnosno 350 sati, od čega je 50 sati bilo teorijske nastave i 300 sati praktične obuke. Obuka za konobare trajala je 45 dana, odnosno ukupno 280 sati – od čega je 50 sati bilo teorijske nastave, a 280 praktične obuke. Općina Jablanica je u saradnji sa preduzećem „VOĆE PROMET“ d.o.o. Jablanica finansirala odlazak na obuku sedam (7) kuhara i dva (2) konobara. Cilj projekta je osposobljavanje i usavršavanje u oblasti ugostiteljstva za zanimanja kuhar i konobar za najmanje 150 nezaposlenih osoba, od kojih će 70 biti zaposleno.

PRAVA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Briga o socijalnoj i materijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica za vrijeme privremene nezaposlenosti je jedna od bitnih funkcija Zavoda za zapošljavanje BiH, a u skladu sa Zakonom o zapošljavanju i aktima Zavoda i Službe za zapošljavanje HNK nezaposlenim osobama obezbjeđuje se:

- Pravo na novčanu naknadu u zemlji i inostranstvu
- Zdravstvena zaštita
- Pravo na uplatu radnog staža do tri godine
- Druga prava

Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.

Visina novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

U 2017. godini podnešeno je 215 zahtjeva nezaposlenih osoba za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme privremene nezaposlenosti, a po osnovu prestanka radnog odnosa, što je za 18 zahtjeva manje od broja podnešenih zahtjeva u toku 2016. godine. Podnesenih zahtjevi su pozitivno riješeni.

Prosječno u 2017. mjesečno je 109 nezaposlenih lica koristilo novčanu naknadu što je za 32 lica više nego 2016. godine. Podatak da je podnešeno manje zahtjeva u odnosu na predhodnu godinu a da je prosječan broj korisnika veći u odnosu na predhodnu godinu, objašnjava se činjenicom da je u 2016. godini dodjeljen veći broj rješenja o pravu na korištenje novčane naknade od preko 12 mjeseci te su ti korisnici još uvijek ostali aktivni u pogledu korištenja novčanih naknada. Broj korisnika novčane naknade po mjesecima u 2017. godini prikazan je u sljedećoj tabeli.

Korisnici prava na novčanu naknadu	Pros. 2015.	Pros. 2016.	Pros. 2017.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ukupno	79	77	109	117	113	110	101	107	98	120	112	109	108	120	98
Žena	19	23	28	36	30	28	10	25	19	33	35	30	30	39	26

(Broj korisnika novčane naknade po mjesecima u 2017.)

U izvještajnom periodu za novčanu naknadu za vrijeme privremene nezaposlenosti isplaćeno je 482 646,5 KM, što je za 143 996,40 KM više u odnosu na 2016. godinu. Razloge ovako velikog broja korisnika novčane naknade možemo tražiti u stimulativnim isplatama nezaposlenim osobama (40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH), kao i nerijetkim zloupotrebama ovog prava od strane nezaposlenih osoba i poslodavaca koji zadržavaju osobe u radnom odnosu osam mjeseci. Poslije ih prijavljuju birou rada da bi ih po isteku vremena isplate novčane naknade ponovo zaposlili. Također u ovoj godini je i izmjenjen način za apliciranje za ostvarivanje prava na novčanu naknadu u smislu dostavljanja potrebne dokumentacije. U predhodnim godinama osoba je morala dostaviti specifikacije plaća uplaćenih u posljednjih 8 mjesec od strane poslodavca što je činilo eliminatornu stavku ukoliko se ne bi dostavila ova dokumentacija. Presudom Vrhovnih suda FBiH po podnesenoj žalbi jedne od nezaposlenih osoba ova praksa je dokinuta te ova dokumentacija više nije sastavni dio predmeta za ostvarivanje prava a što je po našem mišljenju još više stimulisalo poslodavce da koriste ovaj vid prava.

Na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju, obavezno zdravstveno osiguranje na kraju 2017. godine koristi 1765 nezaposlenih osoba što je smanjenje u odnosu na predhodnu godinu za 196 lica a razlog tomu leži u činjenici da je smanjen broj nezaposlenih osoba. Prosječno u toku 2017. godine zdravstveno osiguranje je koristilo 1672 lica od toga 878 žena. 82,8 % od ukupno registrovanih nezaposlenih osoba su korisnici zdravstvenog osiguranja što nas svrstava u općinu sa najvećim udjelom korisnika zdravstvenog osiguranja u odnosu na ukupan broj registrovanih nezaposlenih osoba na području našeg kantona. Primjetno je da je trend osoba koje se prijavljuju na evidenciju isključivo radi ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu u porastu. Naime osobe koje nemaju regulisano zdravstveno osiguranje drugim putem, pogotovo članovi domaćinstava u kojima ima zaposlena osoba u preduzećima koja ne uplaćuju obaveze (Željeznice FBiH, Granit u stečaju d.d., JKP Jablanica u stečaju, Hidrogradnja d.d. Sarajevo) koriste „rupu u zakonu“ tako što se prijave u radni odnos na par dana i nakon toga regularno se prijave na evidenciju nezaposlenih i koriste prava koja im pripadaju. Ovo je još jedna u nizu pojava koja nerealno oslikava statistički podatak stope nezaposlenosti, kako u našoj općini tako i u BiH.

Korisnici prava na ZO	Prosjeak 2015.	Prosjeak 2016.	Prosjeak 2017.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ukupno	1837	1822	1672	1889	1870	1837	1832	1814	1818	1779	1764	1773	1766	1765	1765
Žena	787	843	878	899	890	879	879	867	869	868	861	869	885	894	884

(Broj korisnika zdravstvene zaštite po mjesecima u 2017.)

U periodu od 1.1.2017. do 31.12.2017. godine podneseno je šest zahtjeva za dokup staža, i svi su pozitivno rješeni.

U 2017. godini izdato je 2127 uvjerenja u različite svrhe, i to:

1. regulisanja poreza na dohodak 149,
2. dodijele stipendije za nekog od članova porodice 240,
3. prijave na javni konkurs 350,
4. dodijle kredita 140,
5. ostvarivanja prava na zdravstveno i penzijsko 50,
6. smještaja nekog od članova porodice u studentski dom 40,
7. prijave na narodnu kuhinju i socijalnu pomoć 280,
8. obavljanje privatne djelatnosti 43,
9. ođjave sa evidencije nezaposlenih 55
10. sufinansiranja zapošljavanja, obuke, dokvalifikacije i sl. 162
11. potrebe suda 75,
12. utvrđivanja činjeničnog stanja 543

OSTALE AKTIVNOSTI

Tokom 2017. godine Biro rada Jablanica je imao stalnu saradnju sa Općinskim načelnikom, OV Jablanica, stručnim službama Općine Jablanica koja se iskazivala kroz održavanje sastanaka, pismenu korespondenciju na temu problema i mogućnosti njihovog rješavanja u oblasti zapošljavanja, izlaganja informacija na sjednicama Vijeća, izradu Programa za zapošljavanje, razvijanje mjera aktivne politike zapošljavanja i sl. Posebno naglašavamo da smo učestvovali u radu Vijeća za konkurentnost kao partner u izradi niza strategija za poboljšanje administrativnih usluga, smanjenje nezaposlenosti kroz programe, stvaranje boljih uslova za investitore kao i poboljšanje poticaja za poljoprivredu i promociju turizma. U 2017. Godini održano je 5 sjednica Vijeća za konkurentnost na kojima se raspravljalo o mnogim pitanjima bitnim za razvoj poduzetništva, poslovnih zona, programa zapošljavanja, regalacionih planova i ostalih pitanja bitnih za funkcionisanje javno privatnog partnerstva.

Služba je u toku 2017. godine održavala izuzetno dobru saradnju kako sa Udruženjem privrednika općine Jablanica tako i sa članicama pojedinačno. Redovno smo ih izvještavali o svim našim aktivnostima, posebno o našim programima u kojima smo očekivali njihov angažman. U toku 2017. godini u više navrata je održan sastanak sa predsjednikom Udruženja sa akcentom na važnost dobrog odnosa i međuzavisnosti Službe i Udruženja. Ova saradnja dala je jednu realno dobro podlogu za stvaranje tzv. mreže poslodavaca i nadamo se da ćemo saradnju nastaviti i u narednim godinama.

Saradnja sa Zavodom PIO i Zavodom za zdravstveno osiguranje, Poreskom upravom je također izuzetna, i tokom cijele godine su nam blagovremeno dostavljali podatke iz svojih matičnih evidencija, na osnovu kojih bi Služba pratila kretanja u oblasti zapošljavanja, te ažurirala svoje evidencije.

Ističemo izuzetno dobru saradnju sa menadžmentom osnovne i srednje škole u pogledu razmjene podataka i pripremanja određenih rješenja s ciljem usklađivanja stručnog obrazovanja i potreba tržišta rada. Također, ističemo spremnost menadžmenta škola da u saradnji sa nadležnim birom za zapošljavanje angažuje veći broj volontera i pripravnika radi sticanja iskustva, a radi postizanja konkurentnosti na tržištu rada.

MATERIJALNO – TEHNIČKA OPREMLJENOST

U 2017. godini u pogledu adaptacije kancelarija nisu vođene aktivnosti. Sa aspekta materijalno-tehničke opremljenosti biroa rada Jablanica bitno je naglasiti da postoji ograničenje u smislu prostornih kapaciteta u kojima se obavljaju svakodnevne aktivnosti vezane za problem zapošljavanja i nezaposlenosti. Posebno ističemo problem u sprovođenju ovih aktivnosti, a odnosi se na prostorije koje su zajedničke i za ovjeravanje kartona i izdavanje potvrda (šaltersko poslovanje) kao i za aktivnosti vezane za savjetodavni rad, što otežava proces savjetovanja zbog velike i česte fluktuacije nezapsolenih osoba. Izvršena je procjena vrijednosti potrebnih radova i poslana u Službu radi planiranja finasijskog utroška sredstava, nadamo se da će u ovoj godni doći i do relaizacije adaptacije prostorija biroa rada a sve zbog sporazuma koji je potpisan sa razvojnom agencijom GOPA o renoviranju 5 poslovnica biroa na području našeg kantona među kojima je i naša podružnica.

Jablanica 06.02.2018. godine

Dostaviti

1. Općini Jablanica,
2. a/a

